

Emprender d'in dils meglers

In suentermiezdi cun in dils meglers alpinists mundials a Siat

■ Il reiver ei vegnius ils davos diesch onns en Svizra pli e pli attractivs. Era nossas regiuns muntagnardas, nua ch'ils cuolms sesaulzan gest avon esch casa, porschan adina dapli pusseivladads per in e scadin da separticipar a quei sport. Entginas hallas da reiver e parcs da sugas ein vegni installai ils davos onns. A Mustér ei la pli gronda halla da reiver en nossa regiun ed a Siat ei era vegniu construui ina pli pinta avon entgins onns. Quei animescha biars affons e giuvenils da sefatschentar cun quei sport. Ils emprems pass vegnan exequi en halla e silsunter vegn lu cuntau vid greppa e cuolms en la regiun.

Tgi che reiva culs affons promova lur perseveranza e lur inschign. Principalmein lur senn da responsabladad e fidonza en sesez vegn augmentaus. Pertgei il reiver sto saver sefidar cumpleinamein sin quel che segirescha.

Free Climbing... jeu vegnel! Il bien vid il reiver ei: Igl ei aunc detg sempel! Il schliet vid il reiver ei: Igl ei fetg, fetg grev! Il reiver ei omisdus ed ins sto sefatschentar cun quei fatg gia naven dall'entschatta.

Igl ei sempel da reiver! Ils onns d'affonza essan nus revì sin plontas e pégnas, sin scalas e revì da plauncas e teissas spundas siado. Quei senza ch'enzatgi havess mussau a nus co nus duegien secuntener. Il reiver funcziuna sco ina fuorma da moviment. Nus mein gie normalmein d'ina scala si senza patertgar pli bia.

Igl ei fetg grev da reiver! Ils bots vid la preit da reiver en halla ein gronds e mal-



Entgins dils participonts ensemen cun lur idol Roger Scháli FOTO M. MICHEL

cumadeivels ed ins vegn strusch da setener vidlunder. Il proxim pass e l'auter bot da setener ei bia memia lunsch naven. Tier mintg'emproma pendas ti vid la preit sco in esch casa che sesarva e Ti setegnas mo cun in maun vid quella stoda preit. La detta fa mal e la bratscha sentas ti gnanc pli. Dils peis e las combas gnanc da discuerer.

Enzanua denter quels dus exempels ha mintgin fatg si'experientscha tier igl emprem reiver en ina halla. Plinavon dat ei aunc d'emprender nuvs e manipulaziun per segirar. Quei ei all'entschatta segir e franc pli impurtont ch'il reiver sez.

Marcus Michel, possessur dalla fatschenta Michel Sport da Muntogna a Trun, ha organisau ensemen cun la Pro

Siat e sia marca da sport principala Salewa in suentermiezdi da reiver cul renomau alpinist dalla part sura bernesa Roger Scháli. Sonda suentermiezdi, ils 15 da november hai giu num en halla da reiver a Siat da s'entupar cugl alpinist e meglie revider liber actual dalla Svizra. Tgi che sefatschenta buca cun quei sport ni cugl alpinissem en general enconuscha strusch Roger Scháli. Ins sa legger sin sia pagina d'internet ch'el hagi dumignau la preit dil nord digl Eiger 35 gadas sin 15 differentas rutas. Buca per nuot vegn quella preit numnada da tuts alpinists «la preit dallas preits». Bia accidents mortals ein succedi d'alpinists che han vuliu surmuntar quella preit.

Bunamein 30 affons naven dalla sco-

letta tochen il scalem ault ord differentas vischnauncas dalla Surselva ein serimnai la sonda suenter gentar a Siat en halla da scola. Secapescha eran era ils geniturs presents a quella porschida unica. Buca mintgadi san ins esser aschi datier d'in «Georg Clooney dallas Alps», quei han per franc las mummas dils affons tertgau cu ellas han contemplau quei atlet. Roger Scháli ei en ina top fuorma, buc in gram grass memia bia vid siu rgierp. Mo musclas! Tgei che ha fatg surstar ei denton stau sia sempladad e sia honzeliadad. Co el ei s'inscuntraus culs affons e geniturs en ina moda e maniera fetg ruasseiva e naturala. In secuntener absolutamein buca sco in star. Fetg gronda peisa ha el dau sils puncts da segirtad avon

ch'entscheiver. Lu ha mintg'affon astgau reiver dalla preit siadora e Marcus Michel e Roger Scháli han segirau ils affons. Els dus han era dau bia tips co secuntener e seluvrar vinavon ella preit.

Jeu hai vuliu saver dil participont Faddri Bergamin da Segnas tgei che hagi fascinau el il pli fetg vid quella sentupada? «Il Roger ha mussau a nus entgins trics co nus savein reiver meglie e cun pli pouca forza. Duvrar pli bia ed auter nossas combas e buca mo reiver cun la forza dalla bratscha. E pigl auter eis ei stau cool da s'entupar cun quei cumpogn inaga!» Gie veramein, tuts han anflau quella sentupada per in inscunter bein-gartegiau. Encunter sera ei aunc vegniu offeriu in aperitiv e silsunter ha Roger Scháli mussau in film ed aunc tenuu in referat. Quel ha pertuccau sia carriera sco profi alpinist e sias differentas excursiuns sils pli aults e malsegirs cuolms dil mund.

Marcus Michel e la Pro Siat han ademplier a beinenqualin in grond giavisch. Aschia ei quell'occorrenza stada bia pli d'engrau ch'ina ura d'autograms en stizun cun Roger Scháli, da lezzas dad ei aunc avunda en auters loghens. Ils affons ein stai fetg engrazieivels a Marcus Michel ed alla Pro Siat per quei nunemblideivel suentermiezdi. Mintgin d'els ha aunc survegniu in t-shirt da Salewa per lur preschientscha. La filosofia da Roger Scháli ei la suandonta e tala ha el era mess a pèz als participonts: «Mai piarder il plascher e la fascinaziun vid il reiver.»

Ciprian Giger